

Afgjort den 19. marts 2015**Tidligere fortroligt aktstykke F (2014-15). Fortroligheden er ophævet ved ministerens skrivelse af 19.03.2015.**

109

Justitsministeriet. København, den 19. marts 2015.

- a. Justitsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at der gennemføres en midlertidig ordning med henblik på at yde støtte til afviste asylansøgere, som frivilligt rejser tilbage til deres hjemland. De samlede udgifter til støtteordningen forventes at udgøre op til 40 mio. kr. Heraf afholdes op til ca. 20 mio. kr. af den afsatte bevilling på § 11.51.27 Støtteordning til asylansøgere, mens evt. yderligere udgifter op til de 40 mio. kr. afholdes ved evt. overførsler af bevilling til § 11.51.27 fra andre konti under aktivitetsområdet § 11.5. Udlændinge.
- b. Regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance indgik den 19. september 2012 aftale om ”Øget fokus på udrejse og nye muligheder for asylansøgere”. Det fremgår bl.a. af aftalen, at aftaleparterne ønsker at forstærke indsatsen for frivillig hjemrejse for de asylansøgere, der får afslag på asyl, og som derfor skal udrejse af Danmark.

I forlængelse af aftalen vedtog Folketingets Finansudvalg den 18. december 2012 akt nr. 56 om en midlertidig støtteordning for asylansøgere, herunder afviste asylansøgere, i forbindelse med frivillig hjemrejse. Den midlertidige ordning udløb den 1. juli 2013, men blev ved Akt nr. 126 af 20. juni 2013 efterfølgende forlænget med seks måneder indtil den 31. december 2013.

Støtteordningen blev benyttet af ca. 300 personer. Det følger af oplysninger fra Udlændingestyrelsen, at der på den hidtidige støtteordning er blevet gennemført udrejser til lande, hvor Danmark ellers har haft vanskeligt ved at udsende til, herunder bl.a. Afghanistan, Somalia, Iran, Irak, Uganda og Bangladesh, at relativt mange familier, som det erfaringsmæssigt er svært at udsende, har deltaget i ordningen, og at en række personer, der har haft lange ophold på asylcentre, har deltaget i ordningen.

Hertil bemærkes, at den 2. maj 2013 trådte lov nr. 430 af 1. maj 2013 om ændring af udlændingeloven, kildeskatteloven og integrationsloven i kraft. Loven havde navnlig til formål at gennemføre asylaftalen af 19. september 2012 mellem regeringen (SRSF), Enhedslisten og Liberal Alliance og indebar bl.a. oprettelsen af en ordning med en uvildig rådgivningstjeneste til afviste asylansøgere.

re. Udlændingestyrelsen har på den baggrund indgået aftale med Dansk Flygtningehjælp og Dansk Røde Kors om at oprette og varetage rådgivningstjenesten, hvis primære opgave er at rådgive om hjemrejse og mulighederne for genetablering i hjemlandet. En ny midlertidig støtteordning vil indgå i rådgivningen af afviste asylansøgere og vil således være et ekstra tilbud for de afviste asylansøgere, der vil blive omfattet af ordningen.

Personkreds omfattet af den særlige støtteordning

Støtteordningen vil alene omfatte asylansøgere uden opholdstilladelse, der opholder sig her i landet på datoen for vedtagelsen af aktstykket. Hermed menes:

- Asylansøgere, der har indgivet deres asylansøgning inden datoen for vedtagelsen af aktstykket, og som bliver registreret som asylansøgere senest den 1. april 2016, hvor støtteordningen udløber
- Afviste asylansøgere, der har fået endeligt afslag på asyl mv.

Støtteordningen omfatter ikke:

- Asylansøgere, der er indrejst før datoen for vedtagelsen af aktstykket og ikke bliver registreret som asylansøgere i Danmark, men som bliver afvist, overført eller tilbageført til et andet land efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a (Dublinforordningen).
- Udlændinge fra EU/EØS-landene, Albanien, Australien, Bosnien-Hercegovina, Canada, Japan, Kosovo, Kroatien, Makedonien, Moldova, Mongoliet, Montenegro, New Zealand, Schweiz, Serbien og USA, hvorfra asylansøgere bliver behandlet efter åbenbart grundløs hasterproceduren.
- Udlændinge, der er udelukket fra at få opholdstilladelse efter udlændingelovens § 10 (personer på tålt ophold).
- Udlændinge, som er udvist med indrejseforbud på grund af kriminalitet.
- Udlændinge, som har fået økonomisk støtte eller tilsagn herom, jf. aktstykke nr. 56 af 18. december 2012 eller aktstykke nr. 126 af 20. juni 2013.

Principper og vilkår for den særlige støtteordning

For at kunne blive omfattet af ordningen skal asylansøgere have indgivet en ansøgning om asyl til Udlændingestyrelsen inden aktstykkets vedtagelse. Ansøgeren må i den forbindelse ikke have verserende sager om opholdstilladelse hos udlændingemyndighederne. Såfremt en ansøgning om opholdstilladelse ikke er færdigbehandlet hos udlændingemyndighederne, vil ansøgeren skulle frafalde denne og ansøge om økonomisk støtte inden den 1. april 2016 i Udlændingestyrelsen.

Den økonomiske støtte vil udgøre 20.000 kr. pr. voksen og 10.000 kr. pr. barn under 18 år, hvis de pågældende indgiver en ansøgning om økonomisk støtte inden den 1. august 2015. Hvis ansøgningen om at blive omfattet af ordningen indgives i perioden fra den 1. august 2015 til den 1. april 2016, vil den økonomiske støtte udgøre 15.000 kr. pr. voksen og 7.000 kr. pr. barn. Det er den pågældendes alder på tidspunktet for aktstykkets vedtagelse, der er afgørende for det tildelte beløb. Det er tidspunktet for Udlændingestyrelsens modtagelse af den pågældendes ansøgning, der er afgørende for det tildelte beløb efter støtteordningen.

Herudover vil de udlændinge, der vælger at benytte sig af ordningen, få dækket udgiften til transport til hjemlandet og transport af personlige ejendele.

Udover de ovennævnte støttebeløb vil der kunne bevilges et beløb til indkøb af erhvervsudstyr inden for en ramme på maksimalt 10.000 kr. pr. voksen. Udlændingestyrelsen vil i den forbindelse udarbejde nærmere retningslinjer for mulighederne for at få støtte til indkøb af erhvervsudstyr.

Såfremt International Organization of Migration (IOM) i samarbejde med Udlændingestyrelsen vurderer, at der er behov for ledsagelse ved udrejsen til særligt sårbare personer, vil ledsagelse af IOM kunne bevilges.

Det er en betingelse for at være omfattet af ordningen, at ansøgeren medvirker til udrejsen. Hvis ansøgeren på et tidspunkt ophører med at medvirke, vil det således som det klare udgangspunkt betyde, at den pågældende ikke er berettiget til økonomisk støtte. Dog skal ansøgeren kunne beholde den tildelte støtte, såfremt den pågældende straks genoptager sin medvirken til gennemførelsen af udrejsen. Også i tilfælde, hvor der er forløbet en længere periode mellem en første unkladelse af medvirken og en efterfølgende unkladelse af medvirken, kan der efter omstændighederne ses bort fra den manglende medvirken, hvis asylansøgeren straks genoptager sin medvirken.

Udenrigsministeriet /internationale hjælpeprogrammer

Støtteordningen skal ses i sammenhæng med de stabiliserings- og genopbygningsaktiviteter Udenrigsministeriet gennemfører. Der er aktuelt etableret et modtage- og reintegrationsprojekt i Afghanistan, hvor frivilligt hjemvendte asylansøgere fra Danmark kan få hjælp til genetableringen ved hjælp af jobtræning eller opstart af egen virksomhed. Projektet gennemføres af IOM, og er finansieret af DANIDA.

Den praktiske gennemførelse af ordningen

Udlændingestyrelsen vil være ansvarlig for gennemførelsen af støtteordningen og den praktiske koordination med de involverede parter, herunder IOM og rådgivningstjenesten (Dansk Flygtningehjælp og Dansk Røde Kors). Udlændingestyrelsen vil i samarbejde med de involverede parter endvidere udarbejde informationsmateriale og afholde informationsmøder, ligesom Udlændingestyrelsen vil oprette og varetage en hotline med henblik på at give ansøgerne adgang til generel information om støtteordningen samt konkrete oplysninger om den enkelte persons sag.

Det er Udlændingestyrelsen, der skal træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at være omfattet af ordningen er opfyldt. Udlændingestyrelsens afgørelse kan påklages til Justitsministeriet. Det vil være IOM, der skal varetage de praktiske opgaver i forbindelse med ordningen, herunder planlægning og koordination af udrejsen og udbetaling af det kontante støttebeløb, når ansøgerne er kommet til hjemlandet.

Tilbud om personlig rådgivning

Efter udlændingelovens § 43 a, stk. 8, skal udlændinge, der har fået endeligt afslag på asyl, og for hvem der er fastsat en udrejsefrist, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for hjemrejse. Denne rådgivning varetages af Dansk Flygtningehjælp og Røde Kors (rådgivningstjenesten). Muligheden for at søge om økonomisk støtte ved frivillig udrejse vil i forbindelse med den almindelige rådgivning over for afviste asylansøgere blive gennemgået af rådgivningstjenesten.

Rådgivningstjenesten vil endvidere deltage på informationsmøder og bistå asylansøgere med at danne sig et bedre overblik over situationen i hjemlandet, ligesom rådgivningstjenesten vil tilbyde individuelle og uvildige rådgivningssamtaler med asylansøgere der måtte overveje at frafalde deres asylansøgning til fordel for frivillig hjemrejse med økonomisk støtte.

Økonomi

Det skønnes, at antallet af asylansøgere, der potentielt vil kunne benytte sig af den særlige støtteordning med henblik på hjemrejse, udgør ca. 10.000 personer.

Det er vanskeligt at vurdere, hvor stor en andel af den omfattede personkreds, der vil benytte sig af støtteordningen. Det er derfor også vanskeligt præcist at opgøre de forventede udgifter i forbindelse med ordningen. På baggrund af erfaringer med tidligere ordninger skønnes det, at mellem 5 og 10 pct. af målgruppen, svarende til op mod 1.000 personer, vil benytte sig af tilbuddet. De udgifter, der er forbundet med ordningen, skønnes at udgøre ca. 40.000 kr. i gennemsnit per person. Dette er inklusiv udgifter til flybillet, sagsbehandling og det udbetalte støttebeløb. Der afsættes derfor en økonomisk ramme på op til 40 mio. kr. til ordningen.

Udgiften op til ca. 20 mio. kr. afholdes af den afsatte bevilling på § 11.51.27. Støtteordning til asylansøgere. Yderligere udgifter op til de 40 mio. kr. afholdes – i henhold til den særlige bevillingsbestemmelse på udlændingeområdet (BV 2.2.9) – ved evt. overførsler af bevilling til § 11.51.27 fra andre konti under aktivitetsområde § 11.5 Udlændinge. Bevillingsbestemmelsen giver adgang til at overføre bevilling mellem konti under § 11.5. Udlændinge (dog ikke lovbundne eller aktivitetsstyrede bevillinger).

Da langt størstedelen af den samlede personkreds på ca. 1.000 asylansøgere, der forventes at gøre brug af støtteordningen, er indkvarteret i centersystemet, vil der ved gennemførelse af den særlige støtteordning kunne opnås besparelser til underhold og indkvartering af den gruppe, der vælger at vende tilbage til hjemlandet. Samlet vurderes det, at ordningen kan føre til mindredgifter på underhold og indkvartering af asylansøgere svarende til mindst de udgifter, som støtteordningen vil indebære.

- c. Finansudvalgets tilslutning søges, med henblik på at få hjemmel til at yde de støttebeløb, der foreslås i aktstykket, til asylansøgere, der frivilligt rejser tilbage til hjemlandet.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Justitsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der gennemføres en midlertidig ordning med henblik på at yde støtte til afviste asylansøgere, som frivilligt rejser tilbage til deres hjemland. De samlede udgifter til støtteordningen forventes at udgøre op til 40 mio. kr. Heraf afholdes op til ca. 20 mio. kr. af den afsatte bevilling på § 11.51.27 Støtteordning til asylansøgere, mens evt. yderligere udgifter op til de 40 mio. kr. afholdes ved evt. overførsler af bevilling til § 11.51.27 fra andre konti under aktivitetsområdet § 11.5. Udlændinge.

Der anmodes samtidig om tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for 2015 opføres følgende tekstanmærkning under § 11.51.27 Støtteordning til asylansøgere:

Materielle bestemmelser:

»Nr. 117 ad 11.51.27.

Justitsministeren bemyndiges til at yde støtte til asylansøgere, der ikke er omfattet af repatrieringsloven, og som frivilligt rejser tilbage til hjemlandet.

Stk. 2. Støttebeløbet udgør 20.000 kr. pr. voksen og 10.000 kr. pr. barn under 18 år, hvis tilmeldingen til ordningen sker før den 1. august 2015. Hvis der sker tilmelding i perioden fra den 1. august 2015 til den 1. april 2016, vil den økonomiske støtte udgøre 15.000 kr. pr. voksen og 7.000 kr. pr. barn. Herudover vil personer, der vælger at deltage i ordningen, få udgiften til transport dækket.

Stk. 3. Udover de ovennævnte støttebeløb vil der kunne bevilges et beløb til indkøb af erhvervsudstyr inden for en ramme på maksimalt 10.000 kr. pr. voksen.

Stk. 4. For at kunne blive omfattet af ordningen skal asylansøgere have indgivet en ansøgning om asyl til Udlændingestyrelsen inden aktstykkets vedtagelse.«

f. Finansministeriets godkendelse foreligger.

København, den 19. marts 2015

METTE FREDERIKSEN

/ Anette Görtz

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 19-03-2015